

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

02.06.2021. Nr. VID.4.1/8.6.1/82243
Uz 25.05.2021. Nr.PS/3-001

SIA "V"
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) izskatīja SIA "V", reģistrācijas Nr.... (turpmāk – Iesniedzējs), 2021.gada 25.maija iesniegumu par uzziņas sniegšanu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzēja iesniegumā sniedz šādu faktu aprakstu.

Iesniedzēja darbības veids ir "Iekasēšanas aģentūru un kredītbiroju pakalpojumi" (NACE kods 82.91). Klientu vārdā Iesniedzējs veic parādu piedziņu no fiziskām personām (turpmāk – Parādnieks). Par rakstiska paziņojuma sagatavošanu un nosūtīšanu Parādniekam, kurā sniegta informācija par parāda esamību un aicinājums labprātīgi izpildīt kavētās maksājuma saistības, Iesniedzējs papildus iekļauj parāda atgūšanas izdevumus 7,00 (septiņi) *euro* apmērā, kas noteikti Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumos Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.1.punktā.

Jautājums:

Vai Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumos Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.punktā noteiktie parāda atgūšanas izdevumi ir ar pievienotās vērtības nodokli (turpmāk – PVN) apliekams darījums?

Paskaidrojums, kādēļ šāda uzzina nepieciešama:

Uzziņa ir nepieciešama, lai augstāk minēto darījumu uzskaitē tiktu veikta korekti un atbilstoši Latvijas Republikas noteiktajiem normatīvajiem aktiem.

VID, izvērtējot Iesniedzēja iesniegumā sniegto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošo konkrēto jautājumu, atbilde uz kuru ir atkarīga no to juridiska vērtējuma un sniedz šādu uzzīņu.

Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumu Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.punktā noteikts, ka parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam ir tiesības no parādnieka pieprasīt, lai tas atlīdzinātu pamatotus parāda atgūšanas izdevumus, kas atbilst šādam pieļaujamam apmēram:

2.1. par rakstiska paziņojuma sagatavošanu un nosūtīšanu parādniekam, kurā sniegta informācija par parāda esību un aicinājums labprātīgi izpildīt kavētās maksājuma saistības, un par nepieciešamajām darbībām parādnieka faktiskās kontaktinformācijas noskaidrošanai, ja parādnieks nav sasniedzams, – kopā ne vairāk kā septiņus *euro*;

2.2. par citām parāda atgūšanai papildus veiktajām darbībām – kopā ne vairāk kā 10 *euro* parāda atgūšanas procesā, līdz parādnieks izpildījis maksājuma saistības pret parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēju vai kreditoru.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 5.panta pirmo daļu ar pievienotās vērtības nodokli apliekamie darījumi ir šādi saimnieciskās darbības ietvaros iekšzemē veikti darījumi:

1) preču piegāde (tai skaitā preču piegāde Eiropas Savienības teritorijā un preču eksports) par atlīdzību;

2) pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;

3) preču iegāde Eiropas Savienības teritorijā par atlīdzību.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 14.punktā noteikts, ka pakalpojumu sniegšana ir darījums, kas nav preču piegāde; par pakalpojumu sniegšanu uzskata arī:

a) nemateriālā īpašuma (nemateriālo vērtību un tiesību) pārdošanu (nodošanu),

b) saistības atturēties no kādas darbības vai rīcības vai pieļaut kādu darbību vai rīcību,

c) lietu nomu,

d) būvdarbu veikšanu.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 2.punktā noteiktajam, atlīdzība ir preču vai pakalpojumu vērtība naudas izteiksmē, kuru preču piegādātājs vai pakalpojumu sniedzējs saņem vai kura tam būtu jāsaņem kā samaksa no preču vai pakalpojumu saņēmēja vai citas personas par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, bez pievienotās vērtības nodokļa neatkarīgi no tā, vai samaksa izdarīta pilnībā vai daļēji.

Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23.panta četrpadsmitajā daļā noteikts, ka nodokļu administrācija, nosakot nodokļa maksājuma apmēru, ņem vērā nodokļu maksātāja atsevišķa darījuma vai darījumu kopuma ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu.

Tādējādi PVN piemērošanas kārtība nosakāma atkarībā no darījuma ekonomiskā satura un būtības, bet Pievienotās vērtības nodokļa likuma normas nav

piemērojamas, ja darījumi pēc ekonomiskās būtības nav uzskatāmi par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību.

Vēršam uzmanību, ka PVN piemērošana katrā konkrētajā gadījumā ir jāvērtē, ņemot vērā visus apstākļus, kas attiecīgajā situācijā varētu to ietekmēt. Tā kā pienākums maksāt PVN ir noteikts kā vispārēja tiesību norma, tad katrs darījums, kas ir izņēmums, ir jāinterpretē šauri un katrs gadījums jāvērtē individuāli.

Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka parādniekam ir pienākums atlīdzināt parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam radušos parāda atgūšanas izdevumus, ja to atlīdzināšana tiek pieprasīta un nepastāv strīds par parāda esamību.

Tādējādi Iesniedzēja iesniegumā minētie parādu atgūšanas izdevumi, kuru apmērs noteikts Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumos Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.1.punktā, pēc darījuma ekonomiskās būtības ir pamatoti parāda atgūšanas izdevumi, kas uzskatāmi par izdevumu kompensācijas maksu, kurai Pievienotās vērtības nodokļa likuma normas nav piemērojamas. Līdz ar to, iekasējot no parādniekiem minētos parādu atlīdzināšanas izdevumus, Iesniedzējam tiem nav jāpiemēro PVN.

Sniedzot uzziņu, tika izmantotas šādas tiesību normas: likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23.panta četrpadsmitā daļa, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 2. un 14.punkts, 5.panta pirmā daļa, Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.panta pirmajā daļā, Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumu Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.punkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

I. Jaunzeme